

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
до практичних занять  
для студентів**

Навчальна дисципліна: «Дитяча гастроентерологія, пульмонологія та нефрологія»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Кафедра педіатрії № 2

Затверджено на засіданні кафедри педіатрії №2 від 26 серпня 2024 року,  
протокол № 1

Розглянуто та затверджено: ЦМК з педіатричних дисциплін  
від 29 серпня 2024 року, протокол № 1

**Тема заняття:**

**Синдром свистячого дихання (візінгу) у дітей. Сторонні тіла  
дихальних шляхів у дітей.**

**Компетенції: (формулювання компетенцій):**

Здатність збирати медичну інформацію про дитину та аналізувати дані (скарги, анамнез життя, анамнез захворювання)

Здатність виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми при захворюваннях, що супроводжуються порушенням прохідності дихальних шляхів, візингом та при сторонніх тілах дихальних шляхів у дітей.

Здатність до визначення показань до бронхоскопії при підозрі на стороннє тіло дихальних шляхів, визначення переліку інструментальних досліджень для діагностики сторонніх тіл дихальних шляхів.

Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень для діагностики захворювань, що супроводжуються синдромом свистячого дихання.

Здатність до визначення принципів та характеру лікування синдрому свистячого дихання у дітей.

Здатність до діагностування ознак порушення прохідності дихальних шляхів та визначення ступеню дихальної недостатності.

Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги при вираженій дихальній недостатності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу.

Здатність оволодівати та опрацьовувати сучасні знання.

Розуміння особливостей роботи із дітьми різного віку.

Здатність приймати рішення при вивченні дисципліни «Основи дитячої гастроентерології, пульмонології та нефрології»

**Мета заняття:**

Формування фахових компетенцій для досягнення програмних результатів навчання шляхом контролю початкового рівня знань в процесі обговорення теоретичних питань та тестування, виконання практичних завдань та проведення контролю кінцевого рівня підготовки при вирішенні ситуаційних задач з діагностики, лікування та профілактики захворювань, що супроводжуються синдромом свистячого дихання та при сторонніх тілах дихальних шляхів.

**Обладнання** – Персональний комп'ютер з відповідним інформаційним забезпеченням, довідкові матеріали, методичні рекомендації, виписки з історій хвороби, набір результатів лабораторних досліджень, муляж

**План та організаційна структура заняття**

| Назва етапу        | Опис етапу                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Рівні засвоєння  | Час   |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------|
| <b>Підготовчий</b> | <i>Організаційні питання</i><br><i>Мотивація навчання:</i><br>Візинг (свистяче дихання, сухі дистантні хрипи) — поширений симптом у дітей молодшого віку з БОС. Тому при появі на перший погляд класичних симптомів обструкції респіраторного тракту, таких як свистяче дихання і/або свистячі хрипи, для більш чіткого розуміння причини їх | Ознайомлювальний | 15 хв |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                    |        |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|--------|
|                 | <p>виникнення замість терміна «бронхообструктивний синдром» рекомендовано використовувати загальноприйнятий у світі термін wheezing (візинг) – синдром свистячого дихання.</p> <p><i>Контроль початкового рівня знань - тестовий контроль та усне опитування.</i></p> <p><i>Приклади тестових завдань:</i></p> <p><b>1. Які респіраторні віруси є збудником епізодичного (вірусного) візингу:</b></p> <p><b>A. Респіраторно-синцітальний вірус</b><br/> B. Короновірус<br/> C. Парагрип<br/> D. Риновірус<br/> E. Всі відповіді вірні</p> <p><b>2. Чужорідне тіло, як правило, розміщується в бронхах:</b></p> <p>A. У верхній долі справа<br/> B. У середній долі<br/> <b>C. У нижній долі справа</b><br/> D. У верхній долі зліва<br/> E. У верхньоязичковому сегменті</p> <p><b>3. Який препарат першочергово призначають при загостренні візингу:</b></p> <p>A. Антигістамінні засоби<br/> B. Системні глюкокортикоїди<br/> C. Цитостатичні засоби<br/> <b>D. Інгаляційні бронходилататори</b><br/> E. Всі відповіді вірні</p> <p><b>4. Для оцінки стану дихання дитини, проводимо наступні дії:</b></p> <p>A. Чую<br/> B. Бачу<br/> C. Відчуваю<br/> <b>D. Всі відповіді вірні</b><br/> E. Всі відповіді невірні</p> <p><b>5. Перерахуйте клінічні прояви стороннього тіла гортані:</b></p> <p>A. Гострий початок<br/> B. Інспіраторна задишка, ціаноз<br/> C. Виразене стридорозне дихання<br/> D. Нападоподібний кашлюкоподібний кашель.<br/> <b>E. Всі відповіді вірні</b></p> | Відтворюю - Вальний                                |        |
| <b>Основний</b> | <p>Формування фахових компетенцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- демонстрація тематичного хворого або ознайомлення з виписками з історій розвитку дитини та виписками історій хвороби дітей з синдромом свистячого дихання та сторонніми тілами дихальних шляхів</li> <li>- оцінювання результатів лабораторних досліджень;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Ознайомлюю-вальний</p> <p>Відтворюю-вальний</p> | 100 хв |

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                   |       |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------|
|                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- на підставі анамнезу, даних клінічного обстеження та результатів лабораторних досліджень встановлення попереднього клінічного діагнозу;</li> <li>- визначення чинників та патогенетичних механізмів розвитку захворювання;</li> <li>- призначення лікування та режиму контролю захворювання;</li> <li>- визначення заходів щодо профілактики захворювань;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>Творчий</p> <p>Відтворю - вальний Творчий</p> <p>Реконструктивний, творчий</p> |       |
| <b>Заключний</b> | <p><i>Контроль кінцевого рівня підготовки (ситуаційні задачі):</i></p> <p><i>Приклади ситуаційних задач:</i></p> <p><b>Задача 1.</b> Дитина 2-х років захворіла гостро, коли підвищилась температура до 37,5С, на 3-й день з'явилося утруднення дихання з подовженим видихом із дистанційним свистом. Кашель частий малопродуктивний. Задишка до 50 подихів за хвилину за участю допоміжної мускулатури, роздування крил носа. При перкусії – коробковий відтінок перкуторного тону. Під час аускультатії на тлі подовженого видиху вислуховується маса сухих зі свистом дистанційних хрипів. При рентгенологічному дослідженні легень, горизонтальне розташування ребер, підвищення прозорості легеневих полів, сплюснення купола діафрагми, посилення легеневого малюнку. Який попередній діагноз у дитини? Призначте план лікування.</p> <p><b>Еталон відповіді</b></p> <p>Гострий обструктивний бронхіт. Для епізодів ГОБ характерно виникнення під час ГРВІ, поступовий розвиток з підвищенням температури тіла. Лікування: β2 адреноміметики, вібраційний масаж.</p> <p><b>Задача 2.</b> Дівчинка 9 міс і її старший брат у відділенні невідкладної допомоги зі старим намистом, раптово одна із медсестер принесла вам дівчинку, у неї відмічається затrudнене дихання, переважно вдиху. Ваші дії?</p> <p><b>Еталон відповіді</b></p> <p>Покладіть дитину на свою руку чи на стегно, опустивши її голову донизу.</p> <p>Вдарте (ковзаючи удари/рухи) 5 разів по спині дитини в її середній частині основою долоні.</p> <p>Якщо обструкція зберігається, переверніть дитину і натисніть 5 разів поштовхоподібним рухом двох</p> | Творчий                                                                           | 20 хв |

пальців на його грудну клітку в нижній третій частині груднини.  
Якщо обструкція зберігається, перевірте ротову порожнину дитини на наявність перешкоди, яку можна видалити.  
При необхідності повторіть послідовно усю процедуру, починаючи з постукування по спині

**Задача 3.** Хлопчик 4 років. Скарги матері на кашель після перенесеної ГРВІ. Захворювання почалося після підвищення температури тіла, головного болю, сухого кашлю, який через декілька днів став вологим. Кашель посилювався утром, супроводжувалися затрудненням видихом. При огляді: стан середньої тяжкості. Виражена блідість шкіри, слюзотеча, ринорея. Кашель вологий, частий. Над легеньми коробковий відтінок легеневого звук. Аускультативно- на фоні подовженого видиху розсіяні сухі свистячі хрипи. Тони серця приглушені, ритмічні. Живіт м'який, безболісний. Печінка +1,5 см нижче краю реберної дуги, край еластичний, безболісний. Випорожнення – без відхилень. При проведенні рентгенографія органів грудної порожнини – посилення та збагачення легеневого малюнка. Встановте попередній діагноз.

***Еталон відповіді***

ГРВІ. Гострий обструктивний бронхіт. Дихальна недостатність 0 ст

***Загальна оцінка навчальної діяльності студента***

## **Рекомендована література**

### ***Основна:***

1. Nelson textbook 21th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Joseph St. Geme, Nathan J. Blum, Samair S. Shan, Robert C. Tasker, Karen M. Wilson, Richard E. Behrman  
Видавництво: Elsevier, 2020. Р. 2211-2213, 2217-2220
2. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. видання. Наукові редактори перекладу В.С. Березенко, Т.В. Починок. Київ: ВСВ «Медицина», 2019. Т1. с 147-153

### ***Додаткова:***

1. GINA Pocket Guide 2019  
<https://ginasthma.org/wp-content/uploads/2019/04/GINA-2019-main-Pocket-Guide-wms.pdf>

**Питання для самопідготовки студента до практичного заняття:**

1. Дати визначення візину, мультитриггерний візінг та епізодичний вірусний візінг.
2. Класифікація сторонніх тіл дихальних шляхів.
3. Алгоритм обстеження хворого при візину.
4. Клінічна картина при потраплянні стороннього тіла в дихальні шляхи
5. Оцінка прохідності дихальних шляхів при потраплянні стороннього тіла
6. Лікування загострення візину.
7. Базова терапія при візину у дітей.
8. Невідкладна допомога при аспірації стороннього тіла у дітей грудного віку.
9. Невідкладна допомога при аспірації стороннього тіла у дітей старшого віку.
10. Диференційна діагностика візину.
11. Алгоритм надання допомоги при сторонньому тілі дихальних шляхів при втраті свідомості.
12. Показання для кисневої терапії.
13. Способи подачі кисню, техніка постановки повітропроводів
14. Перерахуйте ознаки важкої дихальної недостатності.

Методичні рекомендації складені доц. Горобець Н.І., доц. Ємець О.В.